

Standardy dostępności dla polityki spójności 2014-2020

STANDARD EDUKACYJNY

Andrzej Świerczek

Standard edukacyjny - wprowadzenie

Standard edukacyjny w pigułce

(czas: 2 min., tłumacz PJM)

<https://youtu.be/GNPEsiZYW50>

Standard edukacyjny - wprowadzenie

W każdej placówce edukacyjnej mogą pojawić się dzieci/ uczniowie/ pracownicy lub odwiedzający z niepełnosprawnościami.

Każda nowo wybudowana lub modernizowana¹ z wykorzystaniem środków europejskich placówka edukacyjna jest dostępna dla osób z niepełnosprawnościami.

Projekt budowy lub modernizacji placówki edukacyjnej, uwzględnia potrzeby wszystkich użytkowników i zakłada ograniczenie barier, które uniemożliwiają dostęp do usług edukacyjnych dzieciom/uczniom z niepełnosprawnością oraz nauczycielom, rodzicom, opiekunom czy pracownikom placówki edukacyjnej.

¹ W przypadku modernizacji dostępność dotyczy co najmniej tych elementów budynku, które były przedmiotem finansowania z EFSiL.

Standard edukacyjny

Dobre praktyki

W opracowaniu lub konsultacji projektu architektonicznego na budowę czy modernizację placówki edukacyjnej uczestniczą przedstawiciele organizacji działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami lub podmiotów opracowujących standardy dostępności.

Standard edukacyjny

Dla osiągnięcia środowiska sprzyjającego włączeniu osób z niepełnosprawnościami uwzględnia się:

dostępność – umożliwia dzieciom/uczniom z niepełnosprawnościami uczestnictwo w zajęciach razem ze swoimi rówieśnikami. Projekt architektoniczny zapewnia:

- przejrzysty i logiczny układ pomieszczeń (i ich oznaczenie), łatwy do zrozumienia przez wszystkich użytkowników
- dostępne trasy dla osób korzystających z wózka inwalidzkiego lub kul
- ergonomiczne detale użytkowe (m.in. klamki drzwiowe, okienne, włączniki światła) są obsługiwane jedną ręką i nie wymagają ruchu obrotowego nadgarstkiem, mocnego chwytania i ściskania; gwarantują, że każdy może ich użyć i nie wymaga to pełnej sprawności manualnej czy dużej siły
- środki ogłaszania ewakuacji na wypadek zagrożenia (na przykład alarmy) wyposażone jednocześnie w dźwiękowy i wizualny system powiadamiania,

Standard edukacyjny

Dla osiągnięcia środowiska sprzyjającego włączeniu osób z niepełnosprawnościami uwzględnia się:

przestrzeń – odpowiednio duża, aby zapewnić:

- bezpieczne poruszanie się przy użyciu wózka inwalidzkiego – prześwity (co najmniej 120 cm) wokół mebli i wyposażenia
- miejsce dla dodatkowego personelu (na przykład nauczyciel wspomagający)
- miejsce do przechowywania specjalistycznego sprzętu wspomagającego i różnych pomocy dydaktycznych,

Standard edukacyjny

Dla osiągnięcia środowiska sprzyjającego włączeniu osób z niepełnosprawnościami uwzględnia się:

świadomość sensoryczną – uwzględnienie wpływu środowiska na doświadczenia sensoryczne dzieci/uczniów:

- konieczność unikania odbić światła (na przykład od polerowanej powierzchni)
- dobrej jakości akustykę pomieszczeń (bez pogłosów, echa)
- wizualny kontrast i fakturę powierzchni, po których poruszają się osoby – powierzchnie te mogą być użyte do sensorycznego wyszukiwania drogi, należy różnicować kontrastowym kolorem ściany od podłogi
- zmniejszenie poziomu bodźców sensorycznych (szczególnie istotne dla osób z autyzmem, jak na przykład hałas, ostre światło), aby zapewnić dobre warunki do uczenia się,

Standard edukacyjny

Dla osiągnięcia środowiska sprzyjającego włączeniu osób z niepełnosprawnościami uwzględnia się:

wspieranie nauki – dobrze zaprojektowane środowisko nauki zwiększa możliwości i doświadczenia edukacyjne wszystkich dzieci/uczniów. Należy wziąć pod uwagę:

- stworzenie/wyposażenie/zaprojektowanie w pomieszczeniach (salach/klasach) miejsca na pomoce dydaktyczne na przykład na dostępnych dla każdego półkach i zawsze do dyspozycji, w szeroki sposób obrazujące konkretną tematykę
- meble, wyposażenie i sprzęt, które obejmują różne style uczenia się i nauczania
- łatwy i wygodny dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT), rzeczy osobistych, pomocy i sprzętu do poruszania się,

Standard edukacyjny

Dla osiągnięcia środowiska sprzyjającego włączeniu osób z niepełnosprawnościami uwzględnia się:

wartości – placówki edukacyjne promują bezpieczeństwo, zdrowie i dobre samopoczucie, godność i szacunek, tworząc wygodną przestrzeń dla wszystkich. Oznacza to spojrzenie na życie szkolne z punktu widzenia dziecka/ucznia biorąc pod uwagę:

- komfort cieplny, szczególnie dla osób o ograniczonej sprawności ruchowej
- wentylację zapewniającą wysoki poziom tlenu w celu uniknięcia senności lub dyskomfortu
- potrzebę zminimalizowania hałasu
- łatwość czyszczenia/konserwacji wyposażenia i sprzętu
- potrzebę rozwijania umiejętności otwartej i opartej na szacunku komunikacji oraz potrzebę ograniczania i umiejętnego rozwiązywania konfliktów w grupie (na przykład poprzez warsztaty komunikacji i współpracy w grupie na lekcjach wychowawczych, omawianie z nauczycielem trudnych sytuacji, jakie miały miejsce i szukanie najlepszych rozwiązań itp.).

Standard edukacyjny Wnętrze

1. Budynki placówek edukacyjnych są dostępne dla osób z różnymi niepełnosprawnościami, w szczególności osób mających trudności w poruszaniu się (na przykład dzięki zastosowaniu: wind, platform, pochylni, dźwigów manualnych i elektronicznych, braku progów).

Wejście do budynku spełnia wymagania wskazane w standardzie architektonicznym.

⇒ Patrz: Standard architektoniczny

Standard edukacyjny

Wnętrze

2. Wielkość klas/sal oraz innych pomieszczeń jak jadalnia, świetlica, szatnia, biblioteka umożliwia poruszanie się dzieciom/uczniom lub innym osobom na wózkach inwalidzkich i ze sprzętem ortopedycznym. Przestrzenie manewrowe o wymiarach 150 cm x 150 cm, pozwalają na obrócenie wózka inwalidzkiego o 180 stopni.

Standard edukacyjny Wnętrze

3. Podłogi są antypoślizgowe.

4. Pierwszy i ostatni stopień schodów jest oznaczony jaskrawą farbą lub taśmą odblaskową o szerokości minimum 5 cm (zalecane 10 cm), kontrastującą z kolorem posadzki zarówno na powierzchni poziomej i pionowej stopnia, a także w miarę możliwości fakturą inną niż pozostałe schodki. W przypadku biegu o trzech stopniach oznakować należy krawędzie wszystkich stopni. Wzdłuż biegu schodów znajdują się poręcze (po obu stronach).

Standard edukacyjny

Wnętrze

5. Jeżeli drzwi są szklane to muszą być oznaczone kontrastowym elementem - minimalnie w formie żółtego pasa szerokości około 20 cm naklejonego na całej szerokości skrzydła drzwi na wysokości około 160 cm.

6. Wszystkie drzwi są wyposażone w klamki/uchwyty niewymagające ściskania bądź przekręcania i umożliwiają obsługę jedną ręką. Niedozwolone jest stosowanie gałek, klamkokul itp. rozwiązań. Klamki/uchwyty/włączniki, znajdują się na wysokości 80 -120 cm.

7. Zapewniony jest kontrast między kolorystyką ścian a podłóg.

Standard edukacyjny Wnętrze

8. Powierzchnie ścian są pomalowane matowymi farbami o ciepłych i stonowanych barwach.

9. Numeracje i opisy pomieszczeń (na przykład: klas/sal, stołówki, toalet, pokoju nauczycielskiego) są czytelne zarówno wzrokowo jak i dotykowo (na przykład: wykonane dodatkowo przy pomocy etykiet w alfabecie Braille'a, za pomocą druku wypukłego lub napisów 3D – specjalnym pisakiem). Oznaczenia są pisane w sposób kontrastowy (na przykład: granatową lub czarną czcionką na białym tle). Czcionka jest odpowiednio duża (co najmniej rozmiar 36) i bezszeryfowa (na przykład: Helvetica, Arial, Tahoma, Verdana).

Standard edukacyjny **Wnętrze**

Dobre praktyki

Oznaczenia należy umieszczać na ścianie po stronie klamki lub bezpośrednio na drzwiach na wysokości minimum 120 cm (dół tabliczki) i maksymalnie 160 cm (górną tabliczki), w odległości 5-10 cm od ościeżnicy drzwi (pomiar od krawędzi ościeżnicy do bliżej położonej krawędzi tabliczki) Przyjęte rozwiązania należy stosować konsekwentnie na terenie całego budynku.

Standard edukacyjny

Wnętrze

10. Toalety są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – przynajmniej jedna na każdej kondygnacji budynku. Szczegółowe wymagania:

⇒ Patrz: Standard architektoniczny

Standard edukacyjny

Wnętrze

Uwaga!

Pastelowe, stonowane kolory mogą działać kojąco. Mocne, czyste kolory dobrze sprawdzają się w przypadku dzieci/uczniów z niepełnosprawnością wzroku.

Kontrast kolorów może być używany do sygnalizowania zmiany sposobu użytkowania obiektu lub obecności jakichś przedmiotów na przykład: przełączniki światła na ścianie, stojący element wyposażenia. Należy przy tym unikać kontrastu czerwony-zielony, niewidocznego na przykład dla daltonistów.

Standard edukacyjny Wnętrze

Dobre praktyki

- Drzwi wewnętrzne umożliwiają dobrą widoczność po obu stronach (drzwi z oknem).
- W placówce edukacyjnej powinno znajdować się pomieszczenie do przechowywania i ładowania specjalistycznego sprzętu rehabilitacyjnego (na przykład: wózki, pionizatory).
- W dużych budynkach powinno się stosować maksymalnie uproszczone mapy dotykowe.

Standard edukacyjny **Wnętrze**

Dobre praktyki

- Przed schodami w podłodze zamontowane powinno być ostrzeżenie wykonane z paska o wyczuwalnej fakturze (dla osób niewidzących). Wzdłuż ciągów komunikacyjnych podłużnych (korytarze) zainstalowane są listwy prowadzące umieszczone na wysokości 100-110 cm z informacją opisaną pismem Braillea (z oznaczeniem, gdzie dany ciąg komunikacyjny prowadzi na przykład klasy od nr 1- 10 lub stołówka, gabinet lekarski itp.).

Standard edukacyjny Wnętrze

Dobre praktyki

- Oświetlenie pomieszczenia sanitarnego uruchamiane jest automatycznie, a sposób montażu czujnika ruchu uwzględnia potrzeby dzieci/uczniów, osoby niskiego wzrostu i poruszające się na wózkach, obejmując swoim zakresem całe pomieszczenie, w tym muszlę w przypadku zamontowania wyłącznika czasowego.
- Optymalnie baterie i pojemniki na mydło są uruchamiane na fotokomórkę - co ułatwia ich obsługę osobom z niepełnosprawnością fizyczną.

Źródło: Projektowanie dla dzieci niepełnosprawnych i dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Przewodnik dla szkół

Standard edukacyjny Sala integracji sensorycznej

Dobre praktyki

Dobłą praktyką jest stworzenie osobnej sali/pokoju do integracji sensorycznej.

Pokoje sensoryczne, używane do pracy indywidualnej i w małych grupach, to obszary o wysokiej dostępności, często białe lub czarne, które wykorzystują szereg urządzeń do tworzenia różnych lekkich, dźwiękowych i innych bodźców do pracy wielozmysłowej.

Często stosuje się lustra i kulki lustrzane, rurki, bańki, światłowody i interaktywne urządzenia.

Standard edukacyjny Sala integracji sensorycznej

Dobre praktyki

Wyposażenie sali obejmuje urządzenia do stymulacji systemu przedsionkowego, proprioceptywnego i dotykowego, ale również wzrokowego, słuchowego i węchowego. Wielofunkcyjne przestrzenie zawierają lekkie, dźwiękowe i inny sprzęt do pracy wielozadaniowej.

Źródło: Projektowanie dla dzieci niepełnosprawnych i dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Przewodnik dla szkół

Standard edukacyjny

Organizacja przestrzeni

1. Meble są umocowane w sposób pozwalający na ich łatwy demontaż. Liczba mebli stacjonarnych (zainstalowanych na stałe na przykład poprzez przymocowanie do elementów konstrukcyjnych budynku) jest minimalizowana, dzięki czemu pracownicy w razie potrzeby mogą łatwo przeorganizować przestrzeń i dostosować wnętrze do zróżnicowanych potrzeb dzieci/uczniów i rodzaju prowadzonych zajęć. Jednocześnie meble i urządzenia są stabilne, aby zredukować ryzyko ich przypadkowego przemieszczenia czy przewrócenia się. W przypadku takich mebli jak na przykład półki, gabloty itd. są one na wysokości, która umożliwia młodszym dzieciom/uczniom i użytkownikom wózków inwalidzkich samodzielne i wygodne korzystanie z materiałów w zasięgu ręki (za górną granicę dostępności należy przyjąć maksymalnie 135 cm od posadzki).

Źródło: Projektowanie dla dzieci niepełnosprawnych i dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Przewodnik dla szkół

Standard edukacyjny

Organizacja przestrzeni

2. Organizacja przestrzeni odzwierciedla potrzeby dzieci/uczniów, jak również charakter prowadzonych w nich działań.
3. Ciągi komunikacyjne są uporządkowane, tj. niezastawione meblami, przyborami do sprzątnia, kwiatnikami i gablotami.
4. Umeblowanie uwzględnia zapewnienie przestrzeni dla każdego, tak aby możliwe było swobodne i bezpieczne poruszanie się, w tym przez osoby korzystające z urządzeń wspomagających (na przykład kule, laski, wózki inwalidzkie) i/lub asystentów osób z niepełnosprawnością.

Źródło: Projektowanie dla dzieci niepełnosprawnych i dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Przewodnik dla szkół

Standard edukacyjny

Organizacja przestrzeni

5. Stoliki i krzesła w klasie/sali są ustawione w taki sposób, aby powstała wyraźnie określona ścieżka komunikacyjna (na przykład poprzez odpowiednie ułożenie wykładziny tworzącej ścieżkę).

6. Dywany i wykładziny dywanowe są trwale przymocowane do podłoża, charakteryzujące się niską wysokością włosa stwarzającą niewielkie opory toczenia kół wózków.

7. Oświetlenie uwzględnia różne potrzeby dzieci/uczniów. Światło dzienne jest kontrolowane poprzez możliwość zasłonięcia okien. Oświetlenie elektryczne jest łagodne, nieoślepiające, nie migocze i nie generuje hałasu.

Standard edukacyjny

Organizacja przestrzeni

Uwaga!

- Stoły i blaty ustawione na stałe na środku pomieszczenia mogą ograniczyć wykorzystanie przestrzeni i jej elastyczność. Rozmieszczenie w sposób przemyślany stałych stanowisk ze sprzętem i zastosowanie systemu stołów modułowych umożliwia rozmaite układy przestrzeni.
- Układ mebli w kształcie litery U z tablicą może być bardziej odpowiedni dla dzieci/uczniów z niepełnosprawnością słuchu.
- Dziecko/uczeń z dysfunkcją wzroku powinien mieć możliwość wyboru najbardziej dla niego odpowiednio umiejscowionej ławki – na przykład dziecko/uczeń ze światłowstrętem będzie potrzebował miejsca zacienionego natomiast słabowidzący miejsca przy oknie (i ewentualnie dodatkowego oświetlenia).

Standard edukacyjny

Elementy wyposażenia: meble

1. Klasy/sale są wyposażone w stoliki i osobne siedziska lub do wyboru stoliki umożliwiające podjechanie wózkiem. Jeżeli przy stole lub biurku znajduje się miejsce dla osoby poruszającej się na wózku, zapewniona jest przestrzeń na nogi o wysokości minimum 70 cm, szerokości minimum 75 cm i głębokości minimum 50 cm.

2. Przy zakupie nowych mebli, przynajmniej część stołów i krzeseł umożliwia regulację ich wysokości.

Źródło: Projektowanie dla dzieci niepełnosprawnych i dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Przewodnik dla szkół

Standard edukacyjny Elementy wyposażenia: meble

3. Stoły i ławki mają zaokrąglone narożniki lub posiadają odpowiednie zabezpieczenia narożników.

4. Kolory blatów zapewniają odpowiedni kontrast wizualny z otoczeniem (nie powinny być białe), są jednobarwne, bez wzorów i niebłyszczące (błyszczące powierzchnie odbijają światło i mogą zmniejszyć widoczność).

Standard edukacyjny

Elementy wyposażenia: meble

Uwaga!

Stoliki okrągłe są nieodpowiednie dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich, gdyż nie zapewniają im dostatecznie dużej powierzchni roboczej, a stoliki z panelem pod blatem często uniemożliwiają podjazd wózkiem odpowiednio blisko. Kształty blatów mogą być półokrągłe tzw. "owijające się" wokół ucznia w celu zapewnienia podparcia ramion.

Ławki z ruchomym blatem dobrze sprawdzają się w przypadku dzieci/uczniów słabowidzących. Dzięki temu uczeń słabo widzący może regulować odległość na przykład do czytanego tekstu, tak, by zachować prawidłową postawę ciała.

Standard
edukacyjny

**Elementy
wyposażenia:
meble**

Dobre praktyki

Stoły mogą posiadać specjalną listwę wykończeniową (nieco szerszą od grubości blatu stołu), by tworzyła podwyższony brzeg zapobiegając zsuwaniu się z biurka na podłogę przedmiotów.

Standard edukacyjny

Inne elementy wyposażenia: w sali lekcyjnej

1. Tablica szkolna jest duża, czarna lub ciemnozielona, matowa, gładka i dobrze oświetlona. Tablica (w tym także tablica interaktywna i ekrany plazmowe) jest zamontowana w taki sposób, aby każdy uczeń, także poruszający się na wózku inwalidzkim też mógł z niej korzystać – na przykład w sposób umożliwiający regulację jej wysokości.

Standard edukacyjny

Inne elementy wyposażenia: w sali lekcyjnej

2. Przynajmniej w jednej sali lekcyjnej (o ile nie zdiagnozowano takiej potrzeby dla większej liczby dzieci/uczniów) zapewnione są pomoce specjalistyczne i dydaktyczne, w tym między innymi:

- pomoce optyczne (na przykład lupy, lunety, powiększalnik TV) i pomoce nieoptyczne (na przykład lampy, "okienko do czytania")
- zestaw pomocy szkolnych dla dzieci/uczniów leworęcznych (na przykład nożyczki dla leworęcznych)
- uniwersalne pomoce dydaktyczne ułatwiające edukację alternatywną i wspomagające (zestawy symboli, tablice i książki komunikacyjne, programy komputerowe z zestawami symboli); odpowiednio dostosowane pomoce do nauki matematyki (na przykład liczydła, klocki Dienes, liczby w kolorach i inne materiały do liczenia).

Standard
edukacyjny

**Inne elementy
wyposażenia:
w sali lekcyjnej**

Dobre praktyki

- Tablica i miejsce ekspozycji dekoracji powinny być dobrze widoczne z każdego miejsca sali.
- W miarę możliwości ściana z tablicą powinna być pozbawiona elementów dekoracyjnych.

Standard edukacyjny

Inne pomieszczenia: biblioteka

1. Przestrzeń biblioteczna umożliwia poruszanie się osobom na wózku inwalidzkim. W przypadku biblioteki samoobsługowej przed miejscami składowania należy zapewnić przestrzeń manewrową o szerokości minimum 120 cm, która pozwala na poruszanie się wózkiem inwalidzkim.

Źródło: Projektowanie dla dzieci niepełnosprawnych i dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Przewodnik dla szkół

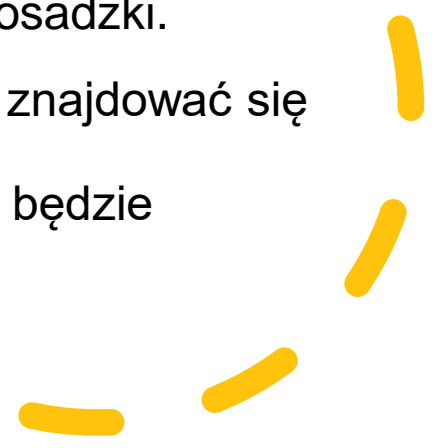
Standard edukacyjny Inne pomieszczenia: biblioteka

Źródło: Projektowanie dla dzieci niepełnosprawnych i dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Przewodnik dla szkół

2. Półki, gabloty, komody i systemy samodzielnego wyszukiwania są na wysokości, która umożliwia młodszym dzieciom i użytkownikom wózków inwalidzkich samodzielne i wygodne korzystanie z materiałów w zasięgu ręki. Za górną granicę dostępną dla osoby na wózku inwalidzkim należy przyjąć maksymalnie 135 cm od posadzki.

Poza tą przestrzenią mogą znajdować się elementy, z których osoba z niepełnosprawnością nie będzie musiała korzystać.

Standard edukacyjny

Inne pomieszczenia: biblioteka

Źródło: Projektowanie dla dzieci niepełnosprawnych i dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Przewodnik dla szkół

3. Przekładki do książek są duże i widoczne. Oznaczenia na nich są pisane w sposób kontrastowy (na przykład granatową lub czarną czcionką na białym tle). Czcionka jest duża (minimum 18) i bezszeryfowa (na przykład: Helvetica, Calibri, Arial, Tahoma, Verdana). Główne oznaczenia są czytelne zarówno wzrokowo jak i dotykowo (Braille lub wypukłe litery).

Standard edukacyjny

Inne pomieszczenia: biblioteka

4. Każda zakupiona ze środków projektu książka jest dostępna także w formacie e booka/audiobooka lub zakupiono co najmniej jedno urządzenie do odczytu tekstu książek papierowych.

5. Na wyposażeniu biblioteki znajduje się lupa lub lupa elektroniczna.

6. Cyfrowy system ewidencji książek (o ile tworzony) jest zbudowany zgodnie ze standardem cyfrowym.

Standard
edukacyjny

Inne
pomieszczenia:
stołówka

1. Umeblowanie zapewnia przestrzeń dla każdego, tak aby możliwe było swobodne i bezpieczne poruszanie się, w tym przez osoby korzystające z urządzeń wspomagających (na przykład kule, laski, wózki inwalidzkie) i/lub osoby towarzyszące, w tym asystentów osób z niepełnosprawnością. Stołówka jest wyposażona w stoliki umożliwiające podjechanie wózkiem inwalidzkim lub stoliki i osobne siedziska. Jeżeli przy stole znajduje się wydzielone miejsce dla osoby poruszającej się na wózku, należy zapewnić dla niej przestrzeń na nogi o wysokości minimum 70 cm, szerokości minimum 75 cm i głębokości minimum 50 cm.

Standard
edukacyjny

Inne
pomieszczenia:
stołówka

2. Lasy spożywcze (o ile występują) są wystarczająco niskie, aby dzieci/uczniowie i użytkownicy wózków inwalidzkich mogli zobaczyć jedzenie.
3. Oznaczenia menu są zależnie od bieżących potrzeb dzieci/uczniów w danej placówce, tak by mogły samodzielnie lub jak najpełniej korzystać ze stołówki.

Standard edukacyjny

Inne przestrzenie: plac zabaw

1. Na placu zabaw umieszczone są urządzenia spełniające wymagania zarówno dzieci sprawnych jak i dzieci z niepełnosprawnością. W zależności od wielkości obiektów należy stosować odpowiednią liczbę tych urządzeń. Na małych przedszkolnych, szkolnych placach zabaw wymagane jest co najmniej jedno urządzenie dostosowane do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami (na przykład integracyjna piaskownica, huśtawka, tzw. bocianie gniazdo, urządzenia związane z dźwiękiem i dotykiem). Szerokość ścieżek komunikacyjnych na placu wynosi minimum 150 cm. Ciągi komunikacyjne i przestrzeń wokół urządzeń wykonana jest z nawierzchni umożliwiającej poruszanie się po nich osobom na wózkach.

Źródło: Projektowanie dla dzieci niepełnosprawnych i dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Przewodnik dla szkół

Standard edukacyjny
Inne przestrzenie: plac zabaw

2. Zasady zabawy na placu zabaw są przekazane dzieciom również w formie obrazkowej (na przykład na planszy).

Standard
edukacyjny

**Inne przestrzenie:
plac zabaw**

Dobre praktyki

Plac zabaw z częścią trawiastą to doskonałe doświadczenie sensoryczne. Uprawa roślin może być także doświadczeniem sensorycznym dla dzieci. · Możliwość skorzystania z naturalnego zróżnicowania terenu (na przykład pagórki, wzniesienia) to wartość dodana placu zabaw.

Standard edukacyjny Inne pomieszczenia: sale gimnastyczne i hale sportowe

1. Widownia/trybuna w obiekcie zapewnia miejsca dla osób na wózkach inwalidzkich. W miarę możliwości miejsca te są zlokalizowane w różnych sektorach.
2. Sale gimnastyczne i hale sportowe są wyposażone w pętle indukcyjne.

Uwaga!

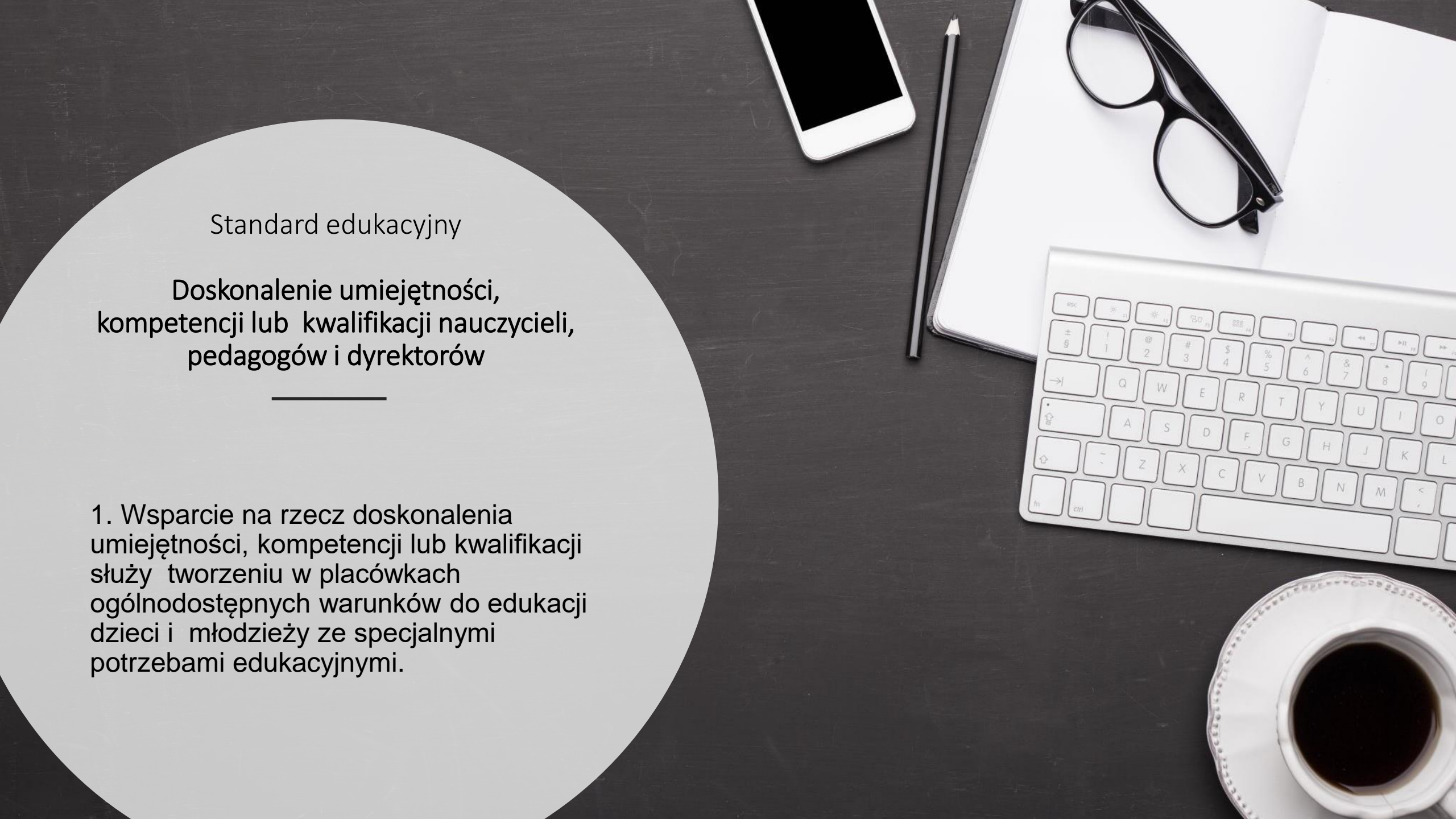
Pętle indukcyjne muszą spełniać wymagania normy PN EN 60118-4. Zapewniając pętlę indukcyjną należy zadbać o jej właściwe oznakowanie.

Standard edukacyjny Technologie teleinformatyczne (ICT) i wyposażenie specjalistyczne

1. Strona internetowa placówki edukacyjnej (o ile jest tworzona) jest dostępna (to znaczy zgodna ze standardem cyfrowym).
2. W przypadku zakupu lub wynajmu sprzętu komputerowego, wybierany jest ten, którego system operacyjny umożliwia instalację specjalistycznego oprogramowania i podłączenie specjalistycznego sprzętu.

⇒ Patrz: Standard cyfrowy

A top-down view of a dark grey desk. In the upper left, a white smartphone lies vertically. To its right is a black pencil. Further right is an open white notebook with a pair of black-rimmed glasses resting on its pages. Below the notebook is a white keyboard. In the bottom right corner, a white cup filled with dark coffee sits on a matching saucer.

Standard edukacyjny

Doskonalenie umiejętności,
kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli,
pedagogów i dyrektorów

1. Wsparcie na rzecz doskonalenia
umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji
służy tworzeniu w placówkach
ogólnodostępnych warunków do edukacji
dzieci i młodzieży ze specjalnymi
potrzebami edukacyjnymi.

Standard edukacyjny

Doskonalenie
umiejętności,
kompetencji lub
kwalifikacji nauczycieli,
pedagogów
i dyrektorów

2. Zakres wsparcia obejmuje rozwój kompetencji i kwalifikacji oraz kształtowanie systemu wartości i postaw zawodowych w zakresie funkcji psychorozwojowych i edukacyjnych dzieci/uczniów z różnymi rodzajami niepełnosprawności.

Standard edukacyjny

Doskonalenie umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli, pedagogów i dyrektorów

Dobre praktyki

W ramach programów rozwoju kompetencji warto uwzględnić:

· **docenianie różnorodności** – różnice pomiędzy dziećmi/uczniami uznaje się za zaletę i czynnik sprzyjający edukacji:

– postawy – wszyscy są równi i mają równe prawa; współuczestnictwo oznacza, że wszystkie dzieci/uczniowie korzystają z takich form uczenia, które mają dla nich sens; poszanowanie różnorodności; wysłuchanie głosu każdego dziecka/ucznia i jego docenienie; nauczyciel ma największy wpływ na poczucie wartości dziecka/ucznia i na jego potencjał rozwoju

– wiedzy – rozumienie edukacji włączającej jako prawa wszystkich dzieci/uczniów; uwarunkowania edukacji włączającej; zrozumienie języka służącego włączeniu społecznemu i różnorodności; źródła różnic pomiędzy dziećmi/uczniami; przekonanie, że dzieci/uczniowie mogą sami się wiele nauczyć o różnorodności i dzielić się tą wiedzą z rówieśnikami; przekonanie, że przedszkole/szkoła/placówka oświatowa tworzy wspólnotę i środowisko społeczne

– umiejętności – krytyczna refleksja nad własnymi przekonaniem i postawami oraz ich wpływem na podejmowane decyzje; zdolność refleksji dotyczącej różnic istniejących pomiędzy dziećmi/uczniami; przygotowanie do przeciwstawiania się postawom dyskryminującym; uwzględnienie różnorodności w programie nauczania.

Standard edukacyjny

Doskonalenie umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli, pedagogów i dyrektorów

Dobre praktyki

W ramach programów rozwoju kompetencji warto uwzględnić:

· **wspieranie wszystkich dzieci/uczniów** – nauczyciele spodziewają się, że każde dziecko/uczeń dokona postępów w nauce:

– postawy – dla wszystkich dzieci/uczniów jednakowo ważne jest opanowanie wiedzy przedmiotowej, umiejętności praktycznych, społecznych, jak również rozwój emocjonalny; bardzo ważne jest wspieranie każdego dziecka/ucznia w rozwijaniu samodzielności i podejmowaniu autonomicznych decyzji; należy odkrywać i wzmacniać możliwości oraz potencjał uczenia się każdego dziecka/ucznia; skuteczny nauczyciel to taki, który dociera do wszystkich dzieci/uczniów; umiejętności uczenia się nie są niezmiennie; uczenie się jest procesem; każde dziecko/uczeń ma nauczyć się, jak się uczyć, a nie jedynie opanować treści przedmiotowe

– wiedzy – znajomość typowych i nietypowych trajektorii rozwojowych; różnych modeli i sposobów uczenia się przez dzieci/uczniów; teorii uczenia się oraz modeli nauczania wspomagających proces uczenia się; metod zarządzania klasą i zmianą zachowania opartych na wzmocnieniu pozytywnym; zasad organizacji przestrzeni w klasie w sposób, który wspomaga uczenie się; zróżnicowanego podejścia do treści programowych; indywidualizacji metod uczenia się każdego ucznia służących budowaniu samodzielności w procesie kształcenia

– umiejętności – skuteczne posługiwanie się komunikacją werbalną i niewerbalną w odpowiedzi na zróżnicowane potrzeby komunikacyjne dzieci/uczniów, w tym komunikacją AAC (augmentative and alternative communication - komunikacja dla osób mających trudności w mówieniu/komunikacji nie tylko z przyczyn sensorycznych, fizycznych (na przykład mózgowe porażenie dziecięce), ale na przykład z powodu mutyzmu, autyzmu oraz ETRT (easy to read text - tekst łatwy do czytania)); rozwijanie samodzielności i niezależności uczniów; stosowanie metod pozytywnego wzmacniania pożądanych zachowań; metody pracy indywidualnej z uczniami oraz niejednorodnymi grupami; stosowanie ICT i innych technologii wspomagających; zaangażowanie we wspólne z uczniami rozwiązywanie problemów; stosowanie uczenia kształtującego i podsumowującego w sposób, który wspiera proces uczenia się i nie etykietuje uczniów.

Standard edukacyjny

Doskonalenie umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli, pedagogów i dyrektorów

Dobre praktyki

W ramach programów rozwoju kompetencji warto uwzględnić:

- **nastawienie na współpracę** – wszyscy nauczyciele uznają zasadniczą rolę pracy zespołowej i współdziałania:
 - postawy – świadomość wartości dodanej jaka wynika ze współpracy z rodzicami, opiekunami, rodzinami i szerokim gronem pracowników sektora oświaty; postrzeganie skutecznej komunikacji i współpracy z rodzinami, opiekunami uczniów jako obowiązku nauczyciela; współpraca w zespole wspomaga rozwój zawodowy oparty na uczeniu się z innymi i od innych
 - wiedzy – metody pracy oparte na współpracy, angażujące samych uczniów, ich rodziców, opiekunów, rówieśników, innych nauczycieli i personel wspomagający oraz specjalistów jeśli zajdzie taka potrzeba; zrozumienie wagi umiejętności interpersonalnych; modele współpracy międzyinstytucjonalnej z ekspertami i pracownikami z innych dyscyplin i środowisk
 - umiejętności – skuteczne angażowanie rodziców, opiekunów i rodzin we wspomaganie procesu uczenia się dziecka; efektywna komunikacja z bliskimi dziecka; zaangażowanie w zespołowe rozwiązywanie problemów we współpracy z innymi placówkami (na przykład pomiędzy lokalnymi szkołami powszechnymi, specjalnymi i integracyjnymi, specjalnymi ośrodkami szkolno-wychowawczymi, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, ośrodków wychowania przedszkolnego i szkołami kształcącymi dzieci i uczniów z niepełnosprawnością), organizacjami społecznymi i oświatowymi.

Standard edukacyjny

Doskonalenie umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli, pedagogów i dyrektorów

Dobre praktyki

W ramach programów rozwoju kompetencji warto uwzględnić następujące elementy:

· **indywidualny rozwój zawodowy** – nauczanie musi być oparte na uczeniu się – nauczyciele biorą na siebie zobowiązanie do uczenia się przez całe życie:

– postawy – zdolności nauczycieli do autorefleksji nad własnym procesem kształcenia; początkowy etap kształcenia jest jedynie pierwszym krokiem w karierze nauczyciela

– wiedzy – umiejętności uczenia się, jak się uczyć; metod i strategii ewaluacji pracy własnej; znajomość prawa oświatowego i innych rozwiązań prawnych, które dotyczą nauczycieli, określają ich obowiązki wobec uczniów, rodziców, opiekunów i ich rodzin oraz regulują zawód nauczyciela

– umiejętności – systematyczna ewaluacja osiągnięć własnych; elastyczność w stosowaniu różnych strategii nauczania, które prowadzą do rozwiązań innowacyjnych i rozwoju indywidualnego; otwartość i chęć korzystania z wiedzy i doświadczenia kolegów oraz innych specjalistów.

Standard edukacyjny

Doskonalenie umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli, pedagogów i dyrektorów

3. W ramach doskonalenia kompetencji (interpersonalnych, poznawczych, terapeutycznych i organizacyjnych), przeprowadzane są szkolenia, kursy, warsztaty lub doradztwo z co najmniej jednego z następujących czterech obszarów tematycznych:

- stereotypy i uprzedzenia (konfrontacja uczestników/czek ze schematycznym własnym myśleniem, obalanie mitów i stereotypów, proponowanie w ich miejsce racjonalnych wyjaśnień)
- doświadczenie konsekwencji związanych z niepełnosprawnością (możliwość wczucia się w role osób z niepełnosprawnościami, co pozwala uczestni(cz)kom na dostrzeżenie ich potrzeb i barier, z jakimi się spotykają)
- komunikacja oraz strategie nauczania dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami (wskazówki jak wspierać osoby z niepełnosprawnościami w konkretnych sytuacjach na przykład konflikty)
- nowoczesne technologie wspierające (pokazanie roli technologii w edukacji dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami).

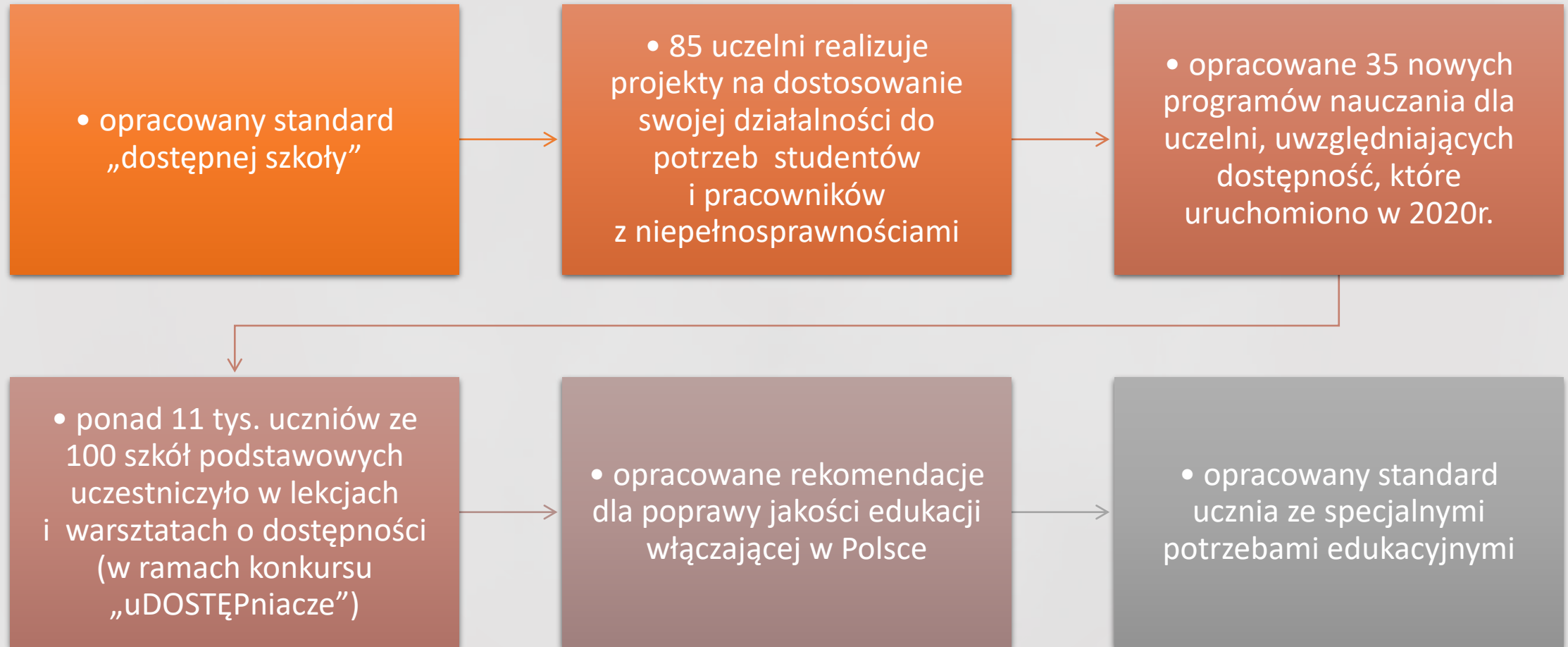
Standard edukacyjny

Doskonalenie umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli, pedagogów i dyrektorów

Dobre praktyki

- Zakres wsparcia obejmuje również rozwój kompetencji w zakresie: integracji sensorycznej, grafomotoryki, psychomotoryki, terapii behawioralnej, terapii alternatywnej, terapii psychomotorycznej, metody Dobrego Startu, metody Christophera Knilla, metody Blissa, metody Dennisona, metody Weroniki Sherborne, czyli Ruchu Rozwijającego, metody Montessori, metody całościowej Marii Grzegorzewskiej.
- Wsparcie służące poprawie kwalifikacji w zakresie pedagogiki specjalnej, odbywa się między innymi poprzez studia podyplomowe z zakresu:
 - tyflopedagogiki
 - surdopedagogiki
 - oligofrenopedagogiki
 - logopedii
 - edukacji włączającej
 - możliwych usprawnień dzieci/uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi ze sprzężoną niepełnosprawnością
 - alternatywnych technik komunikacyjnych
 - specjalistycznych pomocy naukowych, w tym ICT.

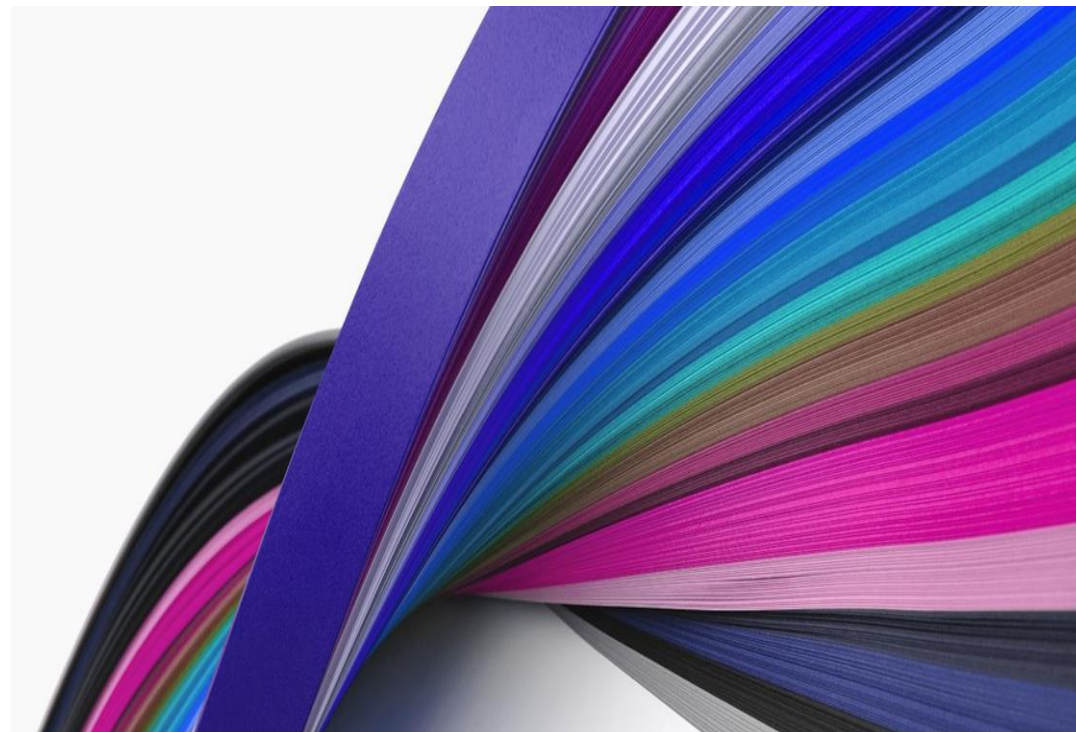
Efekty działań realizowanych w ramach programu Dostępność Plus - Edukacja

Dziękuję za uwagę.

Andrzej Świerczek

Miejsce na logo

Prezentacja stanowi moją własność i jest utworem w rozumieniu ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (T. j.: Dz. U. z 2016 r., poz. 666).